

Boek : **Scholen voor het leven. Kleine didactiek van de hoop in 7 stappen**


Auteur : Bert Roebben 2011, [Acco](#)
ISBN: 978903484858

Bespreker : Chris Van Echelpoel, leerkracht talen en RT
Datum : maart 2013

. In een notendop...



In dit boek gaat de auteur op zoek naar een antwoord op de vraag wat 'een goede leraar' is. Hij deelt het leerproces in zeven stappen op en legt uit hoe de leerkracht in elk van die stappen aanwezig kan zijn. De leerkracht is hier verantwoordelijk voor maar moet ook kunnen loslaten. Kinderen en jongeren moeten hun eigen weg leren gaan, met de leerkracht als 'coach'. Wat een kind uiteindelijk leert, daar heeft de leerkracht geen vat op. Hij kan alleen maar proberen ervoor te zorgen dat hij het leerproces zo goed mogelijk begeleidt. Daarom noemt de auteur het leraarschap ook een roeping.

-  *een filosofisch-didactisch boek*
-  *didactiek – filosofie – spiritualiteit van de leerkracht*
-  *voor studenten in de lerarenopleiding en ervaren leerkrachten*

. Over de auteur...

Bert Roebben is hoogleraar godsdienstpedagogiek aan de Universiteit van Dortmund. Vroeger doceerde hij ook aan de universiteiten van Leuven en Tilburg. Hij kent de leefwereld van jongeren en het onderwijs zeer goed en heeft een brede achtergrond als theoloog en filosoof.

. Zeker lezen?

Dit boek is geschreven voor leerkrachten (in opleiding) die durven nadenken over de manier waarop ze hun (toekomstig) beroep willen uitoefenen. De auteur vertrekt vanuit de centrale gedachte dat het leraarschap een roeping is, waarbij je kinderen een stap verder helpt in hun ontwikkeling. De leraar laat zich daarbij leiden door de hoop. Het boek bevat vele schema's en verhelderende opsommingen van verschillende aspecten van het lesgeven. De hoofdstructuur zijn de 7 stappen van het leerproces, waarin de leerkracht moet leren vasthouden en loslaten.

De eerste stap noemt Roebben het 'diagnostiseren'. Een goede leerkracht ként zijn leerlingen en houdt rekening met ieders eigen verhaal. Roebben somt hierbij 10 kenmerken van een goede les op: een heldere structuur, goed gebruik van de leertijd,

een leer-bevorderend klimaat, duidelijkheid, goede communicatie, afwisseling van methodieken, individuele aanmoediging van de leerlingen, verstandig oefenen, goed toetsen en een degelijke leeromgeving.


In de tweede stap heeft Roebben aandacht voor 'socialisering'. Kinderen en jongeren moeten samen leren en leren omgaan met verscheidenheid.


De derde stap is de 'elementarisering'. Roebben bedoelt daarmee de leerstof die de leerkracht kiest en voorbereidt voor de leerlingen. Wat moeten de leerlingen kennen of kunnen enerzijds, hoe zal de leerkracht dat aanbrengen anderzijds. Hij pleit ervoor om een evenwicht te vinden tussen het leuk maken van een les en de kern van de zaak.


De vierde stap stelt 'communicatie' centraal. Een goede leerkracht laat leerlingen praten over de leerstof zodat ze die zich kunnen eigen maken. Daarbij moet de leraar goed kunnen luisteren en op tijd de richting bepalen door te 'fluisteren'.

De vijfde stap is de 'verlangzaming'. Een goede leraar moet zijn leerlingen de tijd geven om de leerstof te laten bezinken. Roebben spreekt daarbij over 'pelgrimerend leren': de leerling is zoals een pelgrim die de tijd neemt om gaandeweg iets te ontdekken.

De twee laatste fasen van het leerproces zijn die waarbij de leerkracht moet leren loslaten. Het is nu aan de leerling om zich de leerstof toe te eigenen en om daardoor meer mens te worden. Of het kind, de jongere uiteindelijk iets bijgeleerd heeft, dat is het grote 'geheim' van het onderwijs.

 *aspecten van het leerproces, kenmerken van een goede leerkracht*

 *een goede leerkracht heeft een roeping en weet waarmee hij bezig is*

 *de auteur legt de lat redelijk hoog, zijn stijl is filosofisch, hij schuwt moeilijke begrippen niet en vaak moet je stukken tekst opnieuw lezen om de volle waarde ervan te begrijpen*

• Te onthouden

Het boek staat vol doordenkers. Het daagt je als leerkracht uit om stil te staan bij je drijfveren. Enkele voorbeelden:

- De leraar is zoals 'een koorddanser'. Hij moet het evenwicht zoeken tussen de wereld van de school en de samenleving enerzijds en de wereld van de jongeren anderzijds.
- Leraren moeten bij elkaar komen om hun passie en hun "meesterschap" met elkaar te delen.
- Korte vakanties tijdens het schooljaar zijn ideale momenten voor tussentijdse reflectie. Je moet jezelf dan niet de vraag stellen of je de ganse leerstof er nog doorgedraaid zal krijgen, maar wel of de leerlingen er met de leerstof zullen doorgeraken.
- De auteur pleit voor minder "leerstof" en meer "leertijd", zodat leerlingen de stof beter kunnen verwerken.
- Een goede leraar is een jazz-muzikant: iemand met een persoonlijkheid, die respect heeft voor de basis, maar ook creatief durft zijn.
- De leraar moet goed op zichzelf passen en moet 'van zichzelf houden'.

→ Het doel van opvoeding en vorming is niet een afgewerkt product, maar wel een 'gerijpte' mens.